

Finans Norges innspill til energi- og miljøkomiteens behandling av Statsbudsjettet for 2026

Finans Norge ber Stortingets energi- og miljøkomité om å prioritere følgende i sin behandling av statsbudsjettet for 2026:

- Øke bevilgningene til NVE ytterligere, for å sikre tilstrekkelig med ressurser til flom- og skredsikringsarbeidet. Det er behov for et reelt taktskifte i forebygging av klimarelaterte skader.
- Øke kompetanse og klare ansvarsforhold for forebygging mot natur- og klimaskader.
- Forebygging der det lønner seg mest og eksisterende analyseverktøy må tas i bruk.
- Utarbeid en plan med tiltak som gjør at Norge når målet om 10 TWh redusert energiforbruk i bygg.

Økt ekstremvær krever økt forebygging

Finans Norge har lenge uttrykt bekymring for det store etterslepet på flom- og skredsikring. Finans Norges årlige klimarapport viser at forsikringsselskapene de siste ti årene har utbetalt en samlet erstatning på 38 milliarder kroner for vær og naturskader på bygning og innbo. Det er særlig skader knyttet til mer og kraftigere regn som er ventet å øke fremover. I løpet den siste tiårsperioden har erstatningene etter vannskader økt med nær 70 prosent.

Selv om regjeringen forslår en moderat økning i bevilgningene til flom- og skredsikring, ser vi at det fortsatt ikke står i stil med de økende kostnadene knyttet til vær- og naturskader.

Gjerdrumutvalget forslø å øke de årlige bevilgningene til flom- og skredforebygging til 1,5 milliarder kroner. I en utredning utført av Menon Economics og NGI anbefales det å øke rammen for forebygging av overvann, flom og skred til 3-6 milliarder årlig.

Bakgrunnen er at kostnaden for vær- og naturhendelser er antatt å stige fra 5 milliarder kroner årlig til 19 milliarder i 2100 om vi ikke gjør noe. Forebygging lønner seg – man kan spare opptil seks kroner per investerte krone i forebyggingstiltak. Det koster samfunnet mer å reparere enn å forebygge, og vi står overfor mange dyre år fremover dersom forebyggingsarbeidet ikke trappes opp.

Øke kompetanse og klare ansvarsforhold for forebygging mot natur- og klimaskader

Skal vi lykkes med å redusere klimarelaterte skader, må kompetansen i forebyggingsarbeidet styrkes. Kompetanse er avgjørende for å hindre at byggetiltak blir planlagt og iverksatt i utsatte områder.

NVE har selv pekt på behovet for å bygge opp kapasitet, særlig innen arealplanoppfølging og tiltaksanalyser. Gjennom NVEs regionskontorer kan kommunene få bedre tilgang til relevant fagkompetanse – noe som er avgjørende for å gjennomføre nødvendige sikringstiltak og hindre utbygging i utsatte områder.

I tillegg må det være tydelig hvem som har ansvar. I dag ligger koordineringsansvaret for klimatilpasning hos Klima- og miljødepartementet, men arbeidet er spredt over flere departementer

og forvaltningsnivåer. For å få til et helhetlig og effektivt arbeid, trengs en tydelig plan, politisk eierskap og god samhandling mellom stat, etater og kommuner.

Stortingsmeldingen om flom og skred gir en god oversikt over utfordringene. Finans Norge forventer at den følges opp med en nasjonal handlingsplan med konkrete mål, virkemidler og tiltak – som faktisk gir det taktskiftet vi trenger.

Forebygge der det lønner seg mest – eksisterende analyseverktøy må tas i bruk

Godt kunnskapsgrunnlag gir treffsikre analyser og gode skadedata er viktig i forebyggingsarbeidet. Skal vi lykkes med å redusere skadeomfanget fra vær- og naturhendelser, må vi bruke den kunnskapen vi allerede har. Kunnskapsbanken er et datasystem utviklet av DSB i samarbeid med Finans Norge mfl. for å gjøre informasjon om risiko og sårbarhet lettere tilgjengelig.

Kunnskapsbanken er et helt sentralt verktøy for nasjonale og lokale myndigheter – den gjør det mulig å identifisere hvor risikoen er størst og hvilke verdier som er mest sårbare, og gir et bedre grunnlag for planlegging og klimatilpasning.

Forsikringsselskapene sitter på den mest detaljerte statistikken om vær- og naturskader i Norge. Disse dataene deles regelmessig med DSB, og etterspørres av kommuner og fagmiljøer. På tross av at forsikringsselskapene deler data, blir den ikke oppdatert i Kunnskapsbanken. Dermed blir et viktig verktøy med stort potensial stående nærmest ubrukt.

Finans Norge ber Stortinget anmode regjeringen om å sørge for at DSB får nødvendige midler gjennom statsbudsjettet til å drifte og videre utvikling av Kunnskapsbanken.

Utarbeid en plan med tiltak som gjør at Norge når målet om 10 TWh redusert energiforbruk i bygg

Norge har et nasjonalt mål om å redusere strømforbruket i bygningsmassen med 10 TWh i 2030. I statsbudsjettet står det at NVEs anslag er at strømforbruket i bygningsmassen kun vil være 4,4 TWh lavere i 2030.

I statsbudsjettet står det at NVE anslår at strømforbruket i bygningsmassen bare vil gå ned med 4,4 TWh innen 2030. Det er altså et ganske beskjedent kutt, sett opp mot de ambisiøse målene som er satt.

For at politiske mål skal føre til reelle investeringer, må aktørene i markedet ha tillit til at politikerne faktisk følger opp med konkret politikk som gjør at målene nås.

Derfor ber Finans Norge Stortinget om å be regjeringen sørge for at den varslede planen inneholder tydelige tiltak som viser hvordan vi skal tette gapet mellom det som er vedtatt – og det som faktisk skjer.

Regjeringen varsler i statsbudsjettet at de i gjennomføringen av bygningsenergidirektivet vil utarbeide en langsiktig strategi for renovering av bygninger, som blant annet skal inneholde en sammenstilling av politikk og virkemidler som bidrar til energieffektivisering i bygg.

Finans Norge ber Stortinget anmode regjeringen om at den varslede planen må inneholde tiltak som adresserer hvordan man skal lukke gapet mellom vedtatt målsetning og faktisk reduksjon.